

HJEMLØSHED ER OVERVURDERET. BEKÆMP DET

BEKÆMP HJEMLØSHED. Det er tid til lokale generalforsamlinger. Og du kan være med – og dermed komme med i kampen mod hjemløshed. SAND har 12 lokale udvalg fordelt over hele landet – der er også et i nærheden af dig. Læs mere på bagsiden.

SANDSIGER

Nr. 2
Februar
2026

Fødevarechecks er ikke velfærd – de er symptombehandling

Af Henrik Mas, formand for SAND

2026 var næppe kommet fra start, før statsministeren i sin nytårstale præsenterede os for én af regeringens løsninger på de stigende fødevarepriser: Fødevarechecken.

Jeg ser fødevarechecksene som endnu et plaster på en politisk skade, der kunne have været undgået. For det her handler ikke kun om stigende priser eller midlertidige kriser. Det handler om,

at man systematisk har fjernet de værktøjer, der faktisk virkede – og nu forsøger at kompensere med checks, tilskud og særordninger, fordi folk ganske enkelt ikke har råd til at leve.

Som hjemløse mærker vi konsekvenserne direkte.

Tidligere fandtes der redskaber i systemet, som tog højde for virkeligheden. §34-tilskuddet er ét eksempel. Det var ikke perfekt, men det anerkendte, at

nogle mennesker har faste udgifter, som ikke forsvinder, bare fordi man politisk beslutter sig for, at ydelserne skal være lavere. De værktøjer er i dag enten fjernet eller udhulet.

Resultatet ser vi nu.

I stedet for et system, der giver en nogenlunde stabil økonomi, har vi fået et kludetæppe af midlertidige løsninger: Energichecks, inflationshjælp – og nu fødevarechecks. Ordninger, der ikke er tænkt som en del af en helhed, men

som brandslukning, når konsekvenserne af reformerne bliver for tydelige til at ignorere.

Energichecksene viste, hvor skævt det kan gå. Millioner blev udbetalt til mennesker, der ikke var målgruppen. Folk på herberg – som ikke selv betaler varme-regninger – fik penge. Og beskeden var: Behold dem. Det var for dyrt at rette op på fejlen. For den enkelte var det måske meget rart med lidt ekstra på kontoen. Men for tilliden til systemet var det dybt problematisk.

For hvad siger det, når man først skaber et system, hvor folk ikke kan få økono-

mien til at hænge sammen – og derefter deler penge ud i blinde, fordi det er nemmere end at reparere fundamentet?

Fra hvor jeg står, føles det som om socialpolitikken ikke længere handler om at sikre et værdigt liv, men om at styre adfærd og sende signaler. Visse udsatte grupper skal mærke konsekvenserne, også selvom det betyder, at hverdagen bliver unødigt hård og uforudsigelig. Samtidig virker det politisk vigtigere at føre en stram udlændingepolitik end at sikre, at mennesker i Danmark faktisk har råd til husleje, mad og basale fornødenheder.

Når fundamentet så for alvor begynder at vakle, kommer checksene frem. Ikke som en løsning, men som en indrømmelse: at reformerne ikke virkede.

Men man kan ikke bygge et velfærdssamfund på særordninger og midlertidige tilskud. Hvis mennesker igen og igen har brug for checks for at overleve, er problemet ikke dem – men politikken.

Måske skulle man begynde med at gennemføre de værktøjer, der faktisk tog udgangspunkt i virkeligheden, i stedet for at opfinde nye plastre, hver gang skaden bliver for stor.

Kongeparrets nytårskur

Jeg deltog i kongen og dronningens nytårskur på Christiansborg Slot d. 6 januar, som repræsentant for SAND.

Det var lidt grænseoverskridende i det der var dresscode. Men det var der også råd for, så kort før jul var jeg en tur i København, og leje et sæt gallatøj. Med hjælp fra sekretariatet kom jeg til se helt royal ud.

Bongo pudsede mine egne læderstøvler, som jeg måtte bruge, da der ikke var nogen laksko i størrelse 48, der hvor tøjet blev lejet. Tak for det - de skinnede i hvert fald flot.

Der var omkring 110 organisationer inviteret. Det var en stor anerkendelse, at vores organisation blev indbudt - kun 3 brugerorganisationer var inviteret. Køen var lang, men foran mig der var Nina Brünes, den nye formand for Rådet for socialt udsatte.

Så vi fik nogle gode snakke, imens køen blev kortere, og kortere. Så alt i alt var det en stor oplevelse.

- Henrik Mas, formand for SAND

Selvmål eller sejr? Ændringer for reglerne om førtidspension

Af Martin Rasmussen, socialrådgiver i SAND

7-0.

Det er rekorden for den største sejr i den danske Superligas historie. Et resultat, som både FC København og Lyngby Boldklub har opnået over diverse modstandere, men 7-0 er også en vigtig stilling, både for mig selv og SAND.

7-0 er nemlig den score jeg har hængende inde på min opslagstavle ved siden af mit skrivebord på Sundholm og det har jeg, fordi siden jeg startede i SAND, har jeg været direkte involveret i syv sager om førtidspension, og de er alle endt med pension i sidste ende.

Man er aldrig er bedre end sin sidste sejr. Det er rigtigt – men vores spilleregler er nu blevet lavet om.

Siden årsskiftet, som vi jo nu er kommet efterhånden godt en måned ind i, ligger det nu kommunerne frit for, hvordan de fremadrettet vil køre deres beskæftigelsesindsat. For dem, der går og håber på pension, så afskaffer man nu de berømte og berygtede ressourceforløb, der blev brugt til, i mange tilfælde, årelange "afklaringer af arbejdsevne" og - for nogle - en endeløs række af ligegyldige praktikker. Eller rettere; de er ikke længere et krav for at kunne få pension. Faktisk kan kommunerne nu helt selv vælge, hvilke borgere, der er i målgruppe for en afklaring til pension, eller endda vælge at tildele den, hvis kommunen er i besiddelse af den rigtige dokumentation. Der er ikke længere lovgivningsmæssige krav til, hvor meget en sag skal være oplyst, men der skal dog stadig en sundhedsfaglig vurdering til, selvfølgelig, fristes man til at sige. Rehabiliteringsteams er heller ikke længere et krav, så på papiret skulle det altså nu være nemmere og hurtigere at få en pension. Eller hvad? Fælles for de sager, jeg har været inde over, har det netop været lægepapir og borgers mulighed for selv at sætte ord deres udfordringer, der endte med at afgøre sagen, men når processerne, som vi kendte dem, ikke længere er lovkrav, så kan man forestille sig, at nogle kommuner bliver lidt for kreative i forhold til, hvad borger skulle kunne, eller ikke kunne, for at komme på førtidspension.

Når jeg, udover lægepapir, nævner borgerens mulighed for selv at sætte ord på deres situation som vigtigt, er det fordi jeg ofte har oplevet, at lægepapir, praktikudtalelser og speciallægeerklæringer fra fx psykiatrien ofte beskriver folk i "absolutte" ord, fx "Borger har PTSD og depression", men beskrivelsen af HVAD diagnosen gør ved en, og hvordan det påvirker hverdagen, ofte føles lidt mangelfuld, og det er netop derfor, at "funktionsevne" til at opretholde en værdig hverdag er vigtigere end "arbejdsevne."

I mange kommuner skulle sagsbehandler tidligere udfylde "den forberedende plan" sammen med borgeren inden sagen blev lagt op til rehabiliteringsteamet, og det var så her, man skulle have netop den information med.

Desværre var mange af de spørgsmål formuleret lidt ledende. Fx var et af dem i Københavns Kommunes skema "Hvad tror du der skal til for, at du kan komme tilbage på arbejdsmarkedet?"

Et bedre spørgsmål ville have været "Tror du, at du med den rette støtte kan komme på arbejdsmarkedet, og hvis ikke, så beskriv hvorfor". Eller - gud forbyde det - ; "hvordan oplever du, at dine udfordringer påvirker din dagligdag?"

Den forberedende plan udgår heldigvis også, men så bliver mit næste spørgsmål; kan vi så være sikre på at dig, der søger pension fremover bliver hørt tilstrækkeligt?

For dem, der henvender sig i SAND, kommer svaret til at være et kæmpe "ja", men for de mange andre derude, ja, der står vi tilbage med et kæmpestort "måske?".

Helt sikkert er det til gengæld, at ændringerne gør det sværere at gennemskue, hvad den enkelte kommune vælger at lægge vægt på i deres pensionssager fremadrettet, men jeg tør godt sige på vegne af både Nancy og mig selv (SANDs socialrådgivere, red.), at vi glæder os til at dele både gule og røde kort ud til kommunerne sammen med jer alle sammen. Der er ingen VAR systemer ude i forvaltningerne, så tøv ikke med at dele jeres erfaringer med os.

Her lige inden slutføjtet vil vi også gerne komme med en opfordring til jer. Hvis I, eller nogen I kender, har siddet i årevis på kontanthjælp uden at komme nogle vegne, så send dem meget gerne over til os. Når nu man hævder, at tingene er blevet nemmere, så skal det da testes.

Og til sidst må jeg også hellere huske, inden jeg bliver anklaget for "Københavneri", at AGF da også har vundet 7-0 en enkelt gang tilbage i 2002, men jeg er nu mere interesseret i at fortsætte sejrstimen for SAND sammen med alle jer, de SAND'e eksperter.

Fra SAND's facebook:

Hej venner. Hold da helt K... det er en god dag. Jeg har lige været bisidder for en vores nye medlemmer, så han kunne komme tilbage på det herberg, han var blevet bortvist fra. Han har sovet på gaden de sidste par uger. Lyset i Hans øjne var helt ubeskriveligt. Jeg fortsætter selvfølgelig med at støtte ham i boligsøgning osv.. Hold skruen i vandet og giv den gas.

Hvis nogen har appetit på livet som frivillig "lyst tid og eller erfaringer med hjemløshed samt blod på tanden til at finde ud af "Ligesom jeg selv opdagede, sammen med disse skønne mennesker erfarede jeg over tid, at alt det er engang var "en periode i mit liv uden nogen form for menneskelig værdig ofte fyldt med skam blev den periode i mit liv "med Allerstørste betydning og de mest værdifulde erfaringer nu fyldt med stolthed, og tilmed også noget som andre kunne bruge til noget seriøst " i deres kamp med system Danmark og i deres eget liv.

LOKALE GENERALFORSAMLINGER 2026

Så er det tid til generalforsamlinger i de lokale SAND udvalg. Der er 12 udvalg fordelt over hele landet og der er også et i nærheden af dig.

En del af et fællesskab

Når man spørger SAND folk, hvad der fik dem til at være med i SAND, lyder nogle af svarene; muligheden for at påvirke politisk og muligheden for at være med i et fællesskab, hvor man ikke skal forklare så meget om, hvem man er; man bliver bare accepteret.

Hvad laver SAND udvalgene?

SAND Udvalgene arbejder lokalt og arbejder sammen med de lokale herberger og væresteder i pågældende område. De er ofte en del af de kommunale udsatteråd og er med til at arbejde politisk med hjemløshed i de kommuner, de dækker.

Hvad kræver det?

Man skal kun bidrage med det, man kan overskue for at være med i SAND. Nogle elsker bestyrelsesarbejdet og at arbejde politisk. Andre tænder på at besøge herberger, lave mere social arrangementer, som fx at arrangere banko-aftener eller lign. Man kan også være med i arbejdsgrupper, ansøge om at komme på Folkemøde eller tage på nogle af de kurser, SAND tilbyder. Det er helt op til dig. Eet krav er dog ufravigeligt; For sat være med i SAND skal du være hjemløs eller have været det. De erfaringer er det, vi bygger på. Vi er eksperter i hjemløshed. Vi har nemlig prøvet det selv.

I kalenderen herunder kan du se hvor og hvornår der er generalforsamling i dit udvalg. Du er meget velkommen! Også selv om du bare er nysgerrig. Ring på tlf. 8993 7060 hvis du vide mere.

Det sker i SAND: Kurser og arrangementer. Flere arrangementer følger – så hold øje med kalenderen her – og på sandudvalg.dk. Det er altid gratis at deltage i SANDs arrangementer. Togbilletten vil vi gerne have din boform til at betale.

Februar

10/2	Bestyrelsesmøde i SAND	10.30-15	Mødecenter Odense, Buchwaldsgade 48, Odense
16/2	GF: SAND Nordjylland	12-15	Frivillighuset, Hadsundvej 35, Aalborg
17/2	GF: SAND Sydvestjylland	12.30-15	KK Varmestue, Ribesgade 5, Esbjerg
18/2	GF: SAND Trekanten	12-15	Parasollen, Vestergade 16C, Vejle
18/2	GF: SAND Storstrøm	11-12.45	Forsorgscenter Næstved, Marskvej 22C, Næstved
19/2	GF: SAND Nordsjælland	13-15	Skansegården, Skansevej 2C, Hillerød
19/2	GF: SAND Sønderjylland	15.30-17.30	Dalhoffsmind, Marstrup Kirkevej 31, Haderslev
23/2	GF: SAND Vestjylland	12-14	KK Varmestue, Sct. Leonisgade 8, Viborg
24/2	GF: SAND Fyn	11.30-15	St. Dannesbo, Bryllevej 20, Odense
25/2	GF: SAND Sydfyn	12-15	Forsorgscenter Sydfyn, Stenpladsen 5, Svendborg
26/2	GF: SAND Hovedstaden	15-17	Salen, Sundholmsvej 8, København
26/2	GF: SAND Østjylland	14-17	Gadens Hus, Svendborgrampen 10, Aarhus
5/3	GF: SAND Vestsjælland	13-15	Toften, Holbækvej 16, Slagelse
31/3	GF: SAND	12-15.30	Mødecenter Odense, Buchwaldsgade 48, Odense